

setmanari d'informació general i cultural

Any XXII
Número 1.042
15 juliol 2016

1'70 euros

la veu de Benicarló

Les falles a l'UNESCO

Benicarló podria comptar en breu
amb una festa declarada com a
Patrimoni Immateral de la
Humanitat

SIGNATURA DEL LLIBRE, "20 ANYS EN 100 CÒMICS", DE XAVI BURRIEL, AMB CARICATURA INCLOSA, EN LA NIT EN VELA, A LA LLIBRERIA GRÈVOL!!!

1042

la veu de Benicarló

DES DEL 18
D'AGOST DE 1995

Falles Immaterials

El Consell de Patrimoni Històric, on està representat el Ministeri de Cultura i les comunitats autònomes, va ratificar l'octubre de l'any passat la festa de les Falles com a candidata espanyola per a ser declarada Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO. Aquest organisme de Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura, amb seu a París, està estudiant les propostes de diferents països i, si s'escau, en l'assemblea anual de novembre, aprovarà la inclusió de les Falles en la llista de festes i tradicions incloses en el catàleg de Patrimoni Immaterial de la Humanitat. Al llarg de tot l'any, la Junta Central Fallera (JCF), ha donat a conèixer gràcies a diferents iniciatives, els valors patrimonials que reuneixen les Falles, "en les quals festa i cultura són l'expressió del sentiment de tot un poble". La candidatura no només inclou a les falles de la ciutat de València sinó a totes les poblacions on es viu aquesta festa a la Comunitat Valenciana. Aquesta candidatura suposa una gran oportunitat per a la gran festa i la seua imatge a nivell internacional.

De fet, si la declaració es converteix en una realitat, Benicarló tindria una festa declarada com Patrimoni Immaterial de la Humanitat, que poques localitats a nivell mundial han aconseguit. La llista de beneficis per a tots nosaltres és llarga. És cert que les instàncies gestores d'aquesta festa haurien de cuidar, i molt, alguns aspectes essencials del 'core' de la festa: la qualitat de les pròpies

falles (els seus materials, la seua construcció, la seua singularitat iconogràfica), la qualitat i diversitat, l'autenticitat de les músiques que les acompanyen (la de les bandes, de les rondalles, del tabalet i la dolçaina, la moderna i la popular), la indumentària que les vesteix (autenticitat, pertinència, qualitat, etc. -tant per a elles com per a ells), la llengua (pròpia) en la qual es comuniquen, la interacció amb la ciutat i la (amb) ciutadania i, també molt important, no cal oblidar-nos, el respecte i comportament cívic.

En fi... molt treball de validació per experts i molt treball de negociació amb els actors socials i econòmics de la festa. I molta disponibilitat per a assignar recursos -bàsicament econòmics- a aquestes finalitats.

Dir. Hon.: CRISTINA GARCIA

Consell de Redacció:
NATALIA SANZ, FRANCESC DEL
CASTILLO, TONYO FIBLA,
JOAN GREGORI, JOSEP M. SAN
ABDON i RODOLFO SERRANO

Edita

Associació Cultural la Feram de Benicarló
C/ Sant Francesc, 95
Casal Municipal
12.580 Benicarló FAX: 964.47.56.98
veubenicarlo@gmail.com

Amb el suport

COL-LABORA: Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana

Col·laboradors: PERE BAUSÀ, JOAN HERAS,
XAVIER BURRIEL, NATALIA SANZ, CARLES LLUCH,
RAMON PARÍS, JOSEP V. TAUS, TOLITO, JORDI MAURA,
JESÚS MAESTRO, G. SEGARRA, VICENT FERRER,
J.M. SANABDÓN, DR. CLIMENT, ROBESPIERRE
I EL SAMARUC

Administració, subscripcions
© COPISTERIA GRÈVOL
Dipòsit legal/ CS-193-2004
Imprimeix/ GRÈVOL, Sant Blai, 2
12580 Benicarló Tel. 964 475698

La Veu respecta la llibertat d'expressió. La responsabilitat de les opinions és de qui signa l'escrit. La Veu es reserva el dret d'acurçar els textos que sobrepassen les 20 línies. Els articles hauran d'anar signats amb nom, adreça i número de DNI, encara que podran aparèixer amb pseudònim.

CONTACTA AMB “LA VEU DE BENICARLÓ”

twitter: @Elstafaners mail: veubenicarlo@gmail.com

Tota l'actualitat a un sol clic de distància

3x4

info

La informació que es multiplica

Notícies on-line del Maestrat, Els Ports i la Tinença de Benifassà

www.3x4.info

La calamanda

benicarló al dia

diario digital de benicarló

Les falles, amb Benicarló, a l'UNESCO

textREDACCIÓ

Benicarló podria comptar en breu amb una festa declarada com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la Unesco. Gràcies a la candidatura presentada pel govern espanyol per a les Falles, totes les poblacions que les celebren (i no només València), quedaran sota el paraigües de la declaració. El proper mes de novembre és definitiu i el camí ha estat llarg. En les últimes dècades el concepte de Patrimoni Cultural s'ha vist ampliat més enllà de monuments i museus, doncs els senyals d'identitat d'un país transcendeixen sempre la materialitat. Aquest concepte de patrimoni immaterial ha estat consolidat i ratificat per la UNESCO en la seua Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial, que el defineix com “els usos, representacions, expressions, coneixements i tècniques –juntament amb els instruments, objectes i espais culturals que els són inherents– que les comunitats, els grups i en alguns casos els individus reconeixen com part integrant del seu patrimoni cultural.”

Al País Valencià, la Llei 4/1998 de 11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià estableix que “formen part del patrimoni cultural valencià, en qualitat de béns immaterials del patrimoni etnològic, les creacions, coneixements i pràctiques de la cultura tradicional valenciana. Així mateix, formen part d'aquest patrimoni, com béns immaterials, les expressions de les tradicions del poble valencià en les seues manifestacions, musicals, artístiques, gastronòmiques o d'oci, i especialment aquelles que han estat objecte de transmissió oral i les que mantenen i potencien l'ús del valencià”. La Festa de les Falles va ser declarada Bé d'Interès Cultural Immaterial per Decret 44/2012 de 9 de març de 2012, del Consell. Va ser la primera mesura de protecció per a una festa que va saltar fa molts anys les barreres de la capitalitat valenciana per a estendre's per molts pobles i ciutats. Segons es reconeix en la declaració, les Falles Valencianes, expressió viva i popular d'un poble, són festes d'origen veïnal, sorgides i perfeccionades a través del temps pel poble valencià, com a manifestació artística, cultural, satírica i com a expressió festiva singular.

ve de la pàgina anterior

Dimanen de la voluntat d'un grup de persones, tenint com a nexa comú la celebració tradicional dels festejos que li són propis, desenvolupats durant el denominat exercici faller. Les falles, any rere any, s'alcen als carrers de molts pobles del País Valencià, com exemples de riquesa patrimonial, de tècniques artesanals, de formes d'organització, amb un cúmul de festejos, actes i aspectes associats a la indumentària, la música, la gastronomia i la pirotècnia. La festa gira al voltant d'un element principal: la falla. Una instal·lació d'art popular enmig de l'espai públic feta amb materials combustibles que satiritza i critica l'actualitat local, nacional i internacional a través de figures al·legòriques i versos satírics. La Falla té el seu principi i final amb els actes rituals de la instal·lació al carrer, la plantà i amb la cremà el dia 19 de març. Durant una setmana al voltant de la falla, diferents institucions públiques i associacions ciutadanes generen una variada seqüència ritual que inclou un ampli programa d'activitats culturals i festives, la major part realitzades en el carrer. Entre elles destaquen, la Crida, l'exposició del ninot, la mascletà diària des de l'1 de març, la despertà, cercaviles, l'ofrena de flors a la patrona, etc...

Amb la seua consolidació com festa major, el calendari d'activitats s'ha estès al conjunt de l'any amb la incorporació d'iniciatives culturals i festives com: concursos de teatre, setmanes culturals, edició de publicacions, o concursos de llibrets de falles. El conjunt d'aquestes activitats i elements conformen l'Espai Cultural de Les Falles Valencianes com una realitat patrimonial de gran participació ciutadana en la totalitat de l'entramat urbà de les localitats en les quals se celebra.

LA CANDIDATURA A PATRIMONI IMMATERIAL

Les manifestacions culturals, populars o artístiques que es consideren o declaren patrimoni immaterial de la Humanitat són "un conjunt de creacions basades en la

tradició d'una comunitat cultural expressada per un grup o per individus i que reconegudament responen a les expectatives d'una comunitat en la mesura que reflecteixen la seua identitat cultural i social", i que responen a una identitat pròpia de llengua, literatura, música i dansa, jocs i esports, tradicions culinàries, rituals, mitologies, artesanía i els espais culturals on es troben. Òbviament, les Falles responen plenament a aquest concepte i per les seues dimensions seculares, d'adhesió popular i multiplicitat cultural (amb components no sols festius genuïns, sinó també musicals, plàstics, literaris i folklòrics), mereixen aquesta declaració. La declaració –l'efecte immediat de la seua inclusió en la Llista de tals béns que manté i publica la UNESCO–, comporta la possibilitat d'utilització del distintiu internacional que l'acredita com a tal –amb la publicitat internacional que porta amb si- i les mesures de protecció, investigació i foment establides en un document de les Nacions Unides molt important en l'àmbit cultural que data de 2003: la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immateral.

ve de la pàgina anterior

Les Falles es presenten no sols com una festa, també com un "espai cultural" a l'entorn del qual giren "oficis tradicionals, llengua, tradició, activitat social i convivència". Pel que fa a les activitats que envolten a la festa, la candidatura pretén protegir l'ofici d'artista faller, per la qual cosa s'han engegat mesures com un nou cicle de formació professional i s'ha impulsat el treball investigació, amb resultats com l'exposició dels llibrets en el Centre del Carmen. A més, en l'àmbit educatiu es potenciaran les Falles i altres festes pròpies de la Comunitat amb la posada en marxa de l'assignatura de Cultura Valenciana. Aquestes mesures de salvaguarda, que són requisits fonamentals exigits per la UNESCO, fan que la candidatura siga molt rica, completa, ferma i amb moltes possibilitats. El seu reconeixement serà una garantia per a preservar la festa i suposarà una gran projecció i difusió internacional.

EL IMPULS, EM PLENES FESTES

En plena voràgine de les Falles de 2016, el millor escenari perquè la Unesco es convinga que les festes valencianes han de ser Patrimoni Immaterial de la Humanitat, la candidatura va fer una aposta valenta i es va portar una delegació de la UNESCO perquè visqueren en primera fila les Falles. Exposicions, falles, focs artificials, iniciatives culturals, actes multitudinaris en el carrer amb els principals reclams turístics de la ciutat i la seua província... Tot sumava perquè a final d'any la candidatura valenciana recorrega el camí cap a París, seu de la Unesco, amb opcions reals d'arribar al reconeixement internacional. En València, tot el món coneix l'impacte que tenen les Falles. L'últim informe sobre la seua repercussió, elaborat en 2008, calculava un impacte econòmic de més de 750 milions a la ciutat de València i una connexió directa amb 7.580 llocs de treball. La comitiva de la UNESCO quedava "fascinada per la festa". Una passa de gegant

ADEF, ACREDITADA

La sisena Assemblea General de la Unesco celebrada el passat mes de juny, a proposta de la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Immaterial, va fer pública l'acreditació de la Associació d'Estudis Fallers (ADEF) com organització consultiva no governamental, segons ens van informar fonts de l'entitat cultural i d'investigació fallera. Aquesta acreditació suposa que l'ADEF, podrà realitzar serveis consultius per a la Unesco en temes de patrimoni cultural immaterial que li requerisca l'organització internacional. Aquest reconeixement arribava mentre la Comunitat Valenciana i tot el món faller espera amb emoció el veredict de l'entitat, que podria convertir a les Falles en Patrimoni Immaterial de la Humanitat, el que suposaria un reconeixement sense igual per a la festa i un impuls per al turisme de la ciutat i l'economia dels sectors que participen d'ella.

Amb la suma d'aquesta dues entitats, ja són set les acreditades a Espanya per la Unesco per a qüestions de patrimoni immaterial. Així mateix, la Associació d'Estudis Fallers és la primera entitat valenciana a rebre tal

reconeixement. En paraules del president d'ADEF, Jesús Peris, aquest reconeixement «valora la nostra tasca d'investigació i difusió del patrimoni immaterial que suposa la festa de les Falles i el nostre treball desenvolupat des de 1990 per a relacionar les festes del foc des d'un punt de vista científic i rigorós, creant sinergies entre institucions i valorant-les com el ric patrimoni cultural que són». Des de l'ADEF van explicar que el procés d'acreditació, que requereix passar diverses avaluacions tècniques, es va iniciar fa més d'un any amb la presentació de tota la documentació que acredita els treballs realitzats durant els 26 anys d'activitat d'ADEF, «que a partir d'ara es veurà ampliada a l'àmbit internacional». «Creiem que aquest és un pas important per a potenciar la festa de les Falles a nivell internacional a partir del reconeixement de la seua potencialitat cultural, i creiem que és una bona notícia per a la festa», va destacar Peris.

FALLES A BENICARLÓ

En 1973 es va plantar el primer monument faller a Benicarló, gràcies a l'entusiasme d'un grup d'amics que van conèixer els festejos a València. Des d'aqueixa data, i gràcies al treball dels benicarlandos, les celebracions no han parat de créixer. A aqueixa primera comissió, la Falla Benicarló, es van unir prompte altres, conformant l'actual entramat que ascendeix a tretze agrupacions, repartides per tot el nucli urbà de la ciutat. L'arrelament de la festa fallera a la ciutat queda fora de tot dubte, si es tenen en compte les dades que mouen les Falles a Benicarló: milers de fallers i socis, empreses col·laboradores i tot un entramat social que transforma la fesomia de la ciutat per complet durant més de deu dies. De fet, els monuments fallers de Benicarló són els que més dies romanen plantats al carrer, conformant una de les idiosincràcies de la festa en la ciutat. El caràcter accessible de les comissions, que obrin els seus casals durant els dies de festa celebrant menjars i sopars populars, són altres dels punts característics de les Falles de Benicarló.

*ve de la pàgina anterior***ELS FALLERS ES COHESIONEN A L'ESPERA DE LA DECLARACIÓ DE LA UNESCO**

Benicarló acollirà el deu de desembre una reunió de les Juntes Local de tot el País Valencià. Així ho va anunciar el president de Junta Central Fallera, Pere Fuset, després de la celebració aquesta setmana de l'última trobada a Cullera. Mes de trenta localitats que celebren falles es van donar cita per a celebrar la primera Assemblea de l'exercici. Entre ells, fallers de Benicarló i Borriana. Fuset va destacar la importància del col·lectiu Faller a l'hora de vertebrar el nostre territori, i "com de gratificant resulta comprovar que compartim tants sentiments i ho fem amb tanta alegria i germanor". La Junta Central Fallera segueix així el treball de cohesió dels fallers de tota la comunitat, ara que cada vegada està més pròxima la data de resolució de la UNESCO per a la petició de declaració immaterial de les Falles. El nou delegat de juntes locals, Ferran Martínez, va donar a conèixer els projectes que s'estan engegant i que espera tinguen la major acceptació possible: Un certamen de Teatre "Faller", una Champions de Playbacks, promoció de la Pilota Fallera i una Gala amb l'assistència de tots els artistes que aconseguisquen el primer premi de cada Junta Local són les accions més destacables que pretén dur a terme la delegació durant aquest exercici.

Segons la Unesco, el Patrimoni Cultural Immaterial és un patrimoni viu, mantingut per la mateixa comunitat que el crea i ho transmet. Presentada la candidatura "L'Espai cultural de la festa de les falles valencianes" per part de l'Estat Espanyol, en 2012 per a ser inclosa en la Llista Representativa de Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat per la UNESCO, es troba pendent d'avaluació. Els fallers de Benicarló, contribueixen amb el seu treball a l'engrandiment de la Festa. I la nostra ciutat es beneficiarà,

si tot ix bé, de la declaració de Patrimoni Immaterial. Serà un suport important a nivell de promoció turística atés que es podrà aprofitar dels beneficis que comporta el segell de qualitat que suposa la declaració a nivell internacional. La ciutat ho necessita.

DIPUTACIÓ PROTEGEIX 15 FESTES D'INTERÈS TURÍSTIC

text NAT LIA SANZ

La diputació durà al Consell Plenari del Patronat Provincial de Turisme les subvencions a ajuntaments perquè les festes declarades d'Interès Turístic atraguen més visitants.

Entre elles, la Festa de la Carxofa de Benicarló. Així, la corporació pretén destinar 65.342 euros a 15 festes de la província declarades d'Interès Turístic per a ajudar a la seua promoció i consolidar-les com reclam d'atracció de milers de visitants. El vicepresident provincial de Turisme, Andrés Martínez, ha assenyalat que «aquesta iniciativa s'emmarca en l'objectiu comú del treball que fem per desestacionalitzar el turisme i fer-lo una oportunitat econòmica i laboral per als pobles durant tot l'any». A més, ha apuntat que les tendències turístiques actuals apunten a un «auge en la recerca d'experiències per part del visitant». En aqueix sentit, Martínez ha destacat que «contribuïm, per tant, a que els pobles generen aquest turisme d'experiències que convida a que més

persones ens visiten més temps durant tot l'any. És la mateixa direcció que estem prenent amb el turisme esportiu, o amb el gastronòmic i Castelló Ruta de Sabor».

A través d'aquesta iniciativa, la institució provincial subvencionarà fins al 50% de la promoció d'aquests esdeveniments singularment atractius. Segons el criteri de la comissió tècnica de valoració, i mancant l'aprovació del Consell Plenari del Patronat Provincial de Turisme, rebran la subvenció les següents festes declarades d'Interès Turístic en les seues diverses tipologies: romiatge d'Altura al Santuari de la Cova Santa, l'Entrada de Toros i Cavalls de Sogorb, les festes de la Magdalena de Castelló i el Carnaval de Vinaròs. Així mateix, també es beneficiaran la Santantonà de Forcall, les Falles de Borriana, el Desembarcament de Santa Maria Magdalena de Moncofa, la Festa de la Carxofa de Benicarló, la entrà de bous a l'estil Calijó de Càlig, la Festa del Rotllo de l'Alcora, les festes patronals de Vall d'Uixó en honor a la Sagrada Família i el Santísimo Crist, la Fira de Nules, els tancaments d'Orpesa, les festes patronals en honor a la Verge de la Ermitana de Peníscola i la festivitat de Sant Antoni de Vilanova d'Alcolea.

SOBREPOBLACIÓ DE CONILLS I PORCS SENGLARS

text NATÀLIA SANZ

UNA SOBREPOBLACIÓ DE CONILLS I PORCS SENGLARS AFECTA A CULTIUS DEL BAIX MAESTRAT

Els ajuntaments de Benicarló, Càlig, Peníscola i Vinaròs demanaran a l'administració autonòmica que autoritze batudes amb escopeta i altres modalitats de caça que permeten controlar la plaga de conills i porcs senglars que afecta als cultius del Baix Maestrat. Així es va acordar en la reunió realitzada dimecres passat en les instal·lacions de la cooperativa agrícola Benihort. La superpoblació de conills i porcs senglars està danyant greument a les explotacions hortofructícoles de Benicarló, Càlig, Peníscola i Vinaròs, com van exposar els afectats. En la trobada van estar presents el director territorial de la conselleria d'Agricultura, Toni García Sans, el secretari general de la Unió de Llauradors, Ramón Mampel, representants de les administracions locals, de la cooperativa benicarlanda i diferents societats de caçadors de la zona, així com diversos agricultors afectats. Els consistoris gestionaran ara les peticions dels agricultors i les remetraran a la conselleria perquè autoritze a les societats de caçadors a iniciar el control d'aquestes plagues mitjançant la realització de batudes en els termes afectats.

El director territorial de la conselleria d'Agricultura, Toni García Sans, va oferir el seu suport per a treballar conjuntament amb els afectats i va assegurar que "la predisposició de tots és treballar en equip per a aconseguir reduir la població d'aquestes espècies i minvar així els danys ocasionats". El regidor d'Agricultura de Benicarló, Domingo Roca, va denunciar que els cultius més afectats són "plantacions de meló d'Alger, col i alguns arbres cítrics". Per la seua banda, el secretari general de la Unió de Llauradors, Ramón Mampel, va recordar que altres municipis de la província propers a l'Aeroport de Castelló, com Benlloc, Cabanes o la Vall d'Alba han patit també aquests atacs en ametlers.

RESPONSABILITATS AL CASTOR

text NATÀLIA SANZ

L'Associació d'Afectats per la Plataforma Castor (Aplaca) ha demanat més de mil milions d'euros en concepte de fiança als investigats com presumptes responsables dels sismes suposadament derivats de l'activitat de la planta de gas instal·lada enfront de la costa de Vinaròs (Castelló). Aquesta xifra, arreglada en l'escrit remès per Aplaca al Jutjat d'Instrucció nombre 4 de Vinaròs, és el resultat de multiplicar el nombre de potencials afectats (86.284) per 12.000 euros, la suma provisionalment estimada pel perjudici patit per cada resident en la zona afectada pels sismes. El col·lectiu es va constituir al març per a exigir indemnitzacions per als més de 86.000 perjudicats "material o moralment" pel miler de terratrèmols que va sacsejar la costa nord de Castelló i sud de Tarragona al setembre de 2013 i que van ser percebuts en mitja dotzena de localitats d'ambdues províncies. La sol·licitud, "té l'objectiu d'evitar una possible declaració d'insolvència de la promotora del projecte i assegurar les futures indemnitzacions als afectats", segons els advocats de Aplaca. L'associació sosté que el "temor, l'angoixa i la incertesa" patida al llarg de tots aquests anys "és indemnitzable", tal com va reconèixer el Jutjat d'Instrucció en una resolució dictada el 11 de febrer de 2016 .

Recorda que la promotora de la planta, Escal UGS, "és una societat merament instrumental i indissolublement associada al projecte Castor, pel que cal pensar que prompte pugui

quedar buidada patrimonialment". A aquest fet cal sumar-li un recent canvi de domicili social, segons consta en el Registre Mercantil, i que l'empresa no disposa de pàgina web, adverteix la plataforma. "Ambdós elements són indicis de la deriva econòmic-patrimonial de la mateixa", sostenen les mateixes fonts. En la sol·licitud d'Aplaca es fa referència a la recent sentència del Tribunal Suprem de 8 d'abril de 2016 en el cas de l'enfonsament a Itàlia del buc Costa Concordia. En aquell procediment, una associació de víctimes va demandar en nom dels seus adherents als responsables de l'enfonsament, reclamant per a alguns indemnitzacions per danys corporals i per a tots una indemnització per perjudici moral. "Com en el vaixell, aquests veïns han patit, i no durant hores sinó durant anys, com bé confirma el Síndic de Greuges de la Generalitat de Catalunya, l'angoixa i l'estrès produïts per la instal·lació de la plataforma", afegien. "Han estat igualment durant setmanes víctimes de la por col·lectiva que es va produir en tota l'àrea afectada pels sismes, i continuen a dia d'avui i des de fa molts mesos amb la incertesa sobre un possible reinici de les activitats gasístiques", segons les mateixes fonts.

Aplaca sol·licita que tots els investigats en aquest procés siguin requerits per a plantar cara solidàriament a la fiança que s'acorde. En aquesta llista inclouen a l'Estat espanyol, a la concessionària Escal UGS, S.L.; als socis de la promotora, ACS Activitats de Construcció i Serveis, i Castor Limited Partnership o CLP; i a Dundee Energy Limited, entitat de dret canadenc, anteriorment denominada Eurogas Corporation, propietària del 73,7% de Castor Limited Partnership o CLP. EFA.

EL BENICARLÓ UNDERGROUND

text LA COLLA DE TAFANERS

Criatures

Massa sovint veiem comportaments més propis de criatures d'adults convençuts que a la via pública es pot fer de tot. La veritat és que la plaça de l'emperador que mai va existir és un niu de discussions entre veïnat i usuaris per l'ús que se'n fa. Entre terrasses i xiquets jugant a tota hora, pegant pilotades a les parets, n'hi per llogar cadiretes. Però al que anem, al *parte* de la policia, que és com sempre ben aclaridor: "18:58 horas. La Patrulla se desplaza a la Plaza Emperador Carlos I por el lanzamiento de piezas de fruta y agua a la vía pública. La Patrulla se entrevista con la madre de los menores causantes de la novedad". ¿Vos en recordeu de la setmana passada, d'un altre escrit de la policia dient que un xiquet havia causat l'alarma per un avis d'ajuda que va resultar una broma però que va fer acudir la policia i les serveis sanitaris? Doncs està clar que alguna cosa no rutlla en la nostra societat quan aquesta mena de comportaments incívics és converteixen en rutina, com ara llençar a la gent "objectes" des de la balconada. Aquesta mena de bromes pesades i molestes fan que massa sovint en riguem la gràcia i acaben en una estirada d'orelles als menors, però cal reflexionar que quan impliquen els serveis públics, en aquest cas de seguretat o sanitaris, aleshores la cosa canvia. La seua intervenció no és cap joc.

Ja ho vam dir, cal una reflexió social quan aquests comportament es succeeixen continuats en el temps. Com a societat ens ho hauríem de fer mirar. O si ho preferim, podem fer una campanya popular perquè d'una vegada se suprimisquen els tres mesos de vacances dels mestres i els xiquets tornen on han d'estar: a l'escola.

Retractació

Diuen que errar és d'humans i rectificar és de savis. Doncs nosaltres, tot i que d'humans alguna cosa tenim, de vegades una mica burros, de savis, ja us ho ben podem assegurar que no en tenim res. I per això no tenim més remei que acotar el cap i fer marxa enrere sobre el que vam dir en referència a aquell concert/musical/cançoner... que es va fer ara deu fer dues

setmanes al costat de la Farmàcia de Cid i la responsabilitat del qual vam atribuir al regidor Barberà. Doncs no, el regidor en qüestió, segons hem sabut, no va tindre res a veure amb la seua organització i, per tant, ací la nostra rectificació pública. Disculpa feta. De la mateixa manera, si algú s'ha sentit ofès per comparar-lo amb el regidor, també les nostres disculpes, no era la nostra intenció (ofendre, és clar). Dit això, tampoc necessitem excuses per ficar-nos amb ell, com a càrrec públic, atès que el càrrec que ostenta comporta implícit l'escrutini públic gràcies a Déu i és una obvietat que està exposat a aquesta mena de tràngols. I, per cert, veiem que ho porta prou bé i ho sap encaixar sense problemes. Un regidor normal! Pel que fa la música al carrer en si, o músiques, que

ve de la pàgina anterior

últimament han proliferat, i molt, ja ens pareix bé que es facen, tot i que puguem discrepar pel que fa als estils predominants... Ja sabeu que l'opinió és com el cul, cadascú es coneix el seu. En tot cas, pot resultar obvi a qualsevol lector que ens seguís que les nostres paraules no tenien per objectiu criticar la causa que movia el concert i que si així es va entendre només cal atribuir-ho al nostre desconeixement d'alguna circumstància de l'acte. Esperem que aconseguiren una bona recaptació de fons que servisquen al propòsit educatiu pel qual es va fer aquesta manifestació musical. I sincerament ens n'alegrarem. Deixarem ací tancada la polèmica. Això sí, per contrastar, el vestit de torrentí no ens queda bé, som més del *casual*.

Novetats a la xarxa

Hem descobert que al Facebook ha aparegut un nou lloc que s'anomena *Benicarló se queja*. La desconeixem fins avui i pot ser un mener de curiositats sobre aquells aspectes del nostre poble, o de la seua idiosincràsia, de què als nostres governants no els agrada ni parlar ni tractar. Diuen que les opinions contràries també serveixen per fer-nos més curiosos en tot allò

que ens afecta. I la veritat, veient com actuen els que ens governen, tal volta no és mala idea que de tant en tant surta a la llum algun que altre marró que traga els colors als qui detenten el poder local. Així que anirem seguint el moviment de la dita pàgina i si té els suficients seguidors per fer que, encara que siga de tant en tant, el governant de torn faça mirar el que no funciona. Ànims, que els començaments sempre són molt durs. I d'això, els de *La Veu*, en sabem bastant... per no ser sants de devoció dels qui ens han governat.

Secció pudenta 1

Per cert, sembla ser que hi ha coincidència en un aspecte que nosaltres hem tractat ací un grapat de vegades i que ha fet córrer rius i rius de... pixum i moltes caguerades d'aquelles caldoses. Ja, segur que ens direu que som una mica massa escatològics, tal volta tingueu raó, però ¿no ens direu també que les merdes dels gossos no són un problema endèmic als carrers benicarlantos i en particular de la zona centre del nostre poble? I n'hi ha un fart! La setmana passada, sense anar més lluny, us vam ensenyar una de les moltes notetes que havien aparegut enganxades per moltes parets del centre del poble per denunciar-ho i per cridar l'atenció de l'alcaldesa sobre el problema. A vore, la culpa no pot ser

exclusivament d'ella, açò ve de lluny, però sí que es nota a faltar prendre decisions radicals que tallen el problema de soca-rel. Diràs que quan han de prendre la decisió... els agafa el *canguelo*. Nosaltres us ensenyem la imatge del comentari que surt en aquesta plana perquè vegeu que no ens ho inventem. Allí, al cageròdrom li diuen *gos park!*

Secció pudenta 2

Doncs no ho haguérem dit abans, i abans haguérem començat. Resulta que *Benicarló Today* també es fa ressò d'aquesta problemàtica, però ací diuen que l'Ajuntament ja ha trobat la solució. Segons sembla ho volen solucionar amb aquests artefactes voladors tan de moda ara i que tot ho veuen, els drons. Diuen que amb aquest mitjà portaran les caguerades dels gossos a casa dels seus propietaris. A vore, que ací en sembla que ens volen fer passar per ximplers i resultarà que ens canviaran la maquineta de la neteja que corre pels matins per tot el poble escapant la brutícia al seu entorn per un aeromodel barat, amb pala i recollidor. Qualsevol cosa poden inventar-se alguns per fer-nos creure que els burros volen. Clar, després, quan avancem una mica més en l'article descobrim que la invenció havia sortit del Vinalab. Ja estem al cap del carrer! Trobeu que és de fiar l'invent?

4 de juliol de 2016 | Ciència i tecnologia, General | Sense comentaris

Un drone portarà les caques de gossos abandonades a casa dels seus propietaris

El sistema 'Shit Master' escanejarà la composició dels excrements i cercarà en una base de dades informàtica el gos que l'ha dipositat

El consistori benicarlantí ha trobat la solució a les innumerables caques de gos que inunden el nostre poble. Després de molts mesos intentant combatre el poc respecte que alguns ciutadans tenen pels seus veïns, un projecte sorgit des del Vinalab de ...

Senyora Garcia:

Això és el que vaig saber llegir en l'anterior número de la seua revista...

text EL LECTOR

Abans de començar a omplir aquesta pàgina de coses que ara mateix desconec, vull donar la meua més efusiva enhorabona al gran periodista Àlex Gozalbo, antic col·laborador d'aquesta publicació, pel guardó que li ha atorgat la Federació Catalana de Bàsquet. No hi ha dubte que aquest xicot s'ha fet un lloc important dins del món de l'esport de la cistella, i tampoc no hem d'oblidar que va començar a guerrear-se al món del periodisme des d'aquestes mateixes pàgines. Algunes de les seues col·laboracions van ser memorables i poden ser llegides als primers números de La Veu. Jo sempre vaig saber que li esperava un gran futur dins del periodisme esportiu, ja que el bàsquet el gaudia, el vivia, el sentia. Igual com ara. És una delícia sentir-lo parlar a les tertúlies de bàsquet de RAC 1 als voltants de la una de la matinada, donant sempre la seua opinió assenyada i respectada per totes els altres tertulians. Des d'aquestes modestes línies, que estic segur que llegirà, li vull desitjar els majors èxits tant a la seua vida professional com familiar i esperar que, com sempre, tot li vaja extraordinàriament bé.

Molta música aquesta setmana, com ha de ser quan parlem d'un setmanari d'informació general i cultural, que diu a la seua capçalera i que no sempre s'acompleix. De tot el que he llegit em quedo amb això de l'espai multifuncional que s'havia de construir a la partida Povet, i que ni se l'ha vist i ni sembla que se l'espera. Es veu que s'ha fet molta cosa, però no hi ha terrenys propietat de l'ajuntament per a fer efectiva aquesta milionària inversió que havia d'haver fet la Generalitat Valenciana al nostre poble. Ara jo em pregunto: Algú va parlar amb el gran valedor de les causes benicarlandes? Algú va tocar la tecla més adient? En resum, algú li va dir alguna cosa al gran i insigne Jaime Mundo Alberto? Tot i que ja sabem que

el partit popular no ha estat mai per a perdre el temps en inversions de caràcter cultural-a no ser que hi haja algun egipci pel mig- l'il·lustre ex alcalde de Benicarló era la persona ideal per aconseguir aquesta gran infraestructura cultural per al nostre poble. Per què no se'l va avisar? Per què ningú no li va dir res? Per què no se li va donar l'oportunitat de sentir la íntima satisfacció de vore com se li posava el seu nom a un gran auditori? Ara, que sent coneixedors de la seua modèstia i nul afany de protagonisme, segur que aquest edifici portaria un altre nom, com ara el de Eduardo Zaplana, Francisco Camps, Ricardo Costa, Juan Cotino, Rafael Blasco, Rita Barberà o Rafael Correa. S'imagina, senyora Garcia "Auditori ..." i el nom de qualsevol d'aquests.

Per no haver anat ningú a buscar-lo, per negligència en la gestió a València, per no aprofitar el potencial d'aquest eminent polític local, per haver deixat passar aquesta gran oportunitat, des d'aquesta pàgina demano que immediatament es depuren responsabilitats i es troben els culpables de tanta desídia i tanta incompetència. Perquè Jaime Mundo es movia per València com un peix dins l'aigua. Els seus contactes eren de gran nivell, i la seua capacitat per a aconseguir coses pel poble ha estat acreditada, contrastada i sobradament provada.

Ja aniré acabant, que es fa tard i tinc l'excusa de la calor per a fer això més curtet. Perquè tothom es queixa de la calor que fa, com si no fora temps d'això. Els mateixos, a l'hivern es queixen el fred que fa. En què quedem? El temps és el temps i les estacions són les estacions.

Ara que dic d'acabar perquè el que em passa realment és que tinc son, vaig a fer una pregunta al voltant de la foto que he vist a la pàgina tretze. Qui és eixe que està al costat de Vicent Prats? Suposo que si lleigeixo la notícia ho sabré, però m'estimo més que algú m'ho diga. Gràcies.

II COPA D'ESPANYA D'AIGÜES OBERTES OPEN

10ª ETAPA

XXIV CLÀSSICA DE NATACIÓ INTERNACIONAL PENÍSCOLA-BENICARLÓ

24 de juliol de 2016

8.000 - 3.000 metres

www.travesiapieniscolabenicarlo.com

web: www.clubnataciobenicarlo.com

mail: info@clubnataciobenicarlo.com

Visites teatralitzades per a conèixer la història de Benicarló

text REDACCI

La Regidoria de Cultura ha organitzat per aquest estiu un seguit de visites teatralitzades per a donar a conèixer de manera amena i entenedora la història de Benicarló. El 16 i 17 de juliol i el 6 i 7 d'agost tindran lloc les visites pel centre històric i el poblat iber del Puig de la Nau.

El centre històric i el poblat iber del Puig de la Nau seran els escenaris protagonistes de les visites recreades i teatralitzades que ha organitzat la Regidoria de Cultura per a aquest estiu per tal de conèixer la història de Benicarló.

Les visites començaran aquest dissabte 16 de juliol a partir de les 19.00 hores amb la visita teatralitzada pel centre històric, a càrrec de l'empresa Aur Art. La visita, en castellà, consistirà a recrear diferents escenes pel centre de la ciutat, on s'escenificaran diferents fets rellevants de la història de Benicarló, com ara l'atorgament de la Carta Pobla, la concessió del títol de vila o la recreació d'escenes i situacions de les diferents guerres (Guerra de Successió, Guerra de la Independència o guerres carlines). La visita s'iniciarà davant de l'Ajuntament.

L'endemà diumenge tindrà lloc la visita teatralitzada al poblat iber del Puig de la Nau, també a càrrec de l'empresa Aur Art. La visita, que es dividirà en dos grups, un en castellà

i un altre el valencià, començarà a les 19.00 hores i consistirà a escenificar la vida quotidiana dels habitants del jaciment. En les diferents escenes participaran els principals personatges que habitaven el poblat (el pintor, la teixidora, els comerciants, els forners, els guàrdies o la sacerdotessa).

Les visites es repetiran els dies 6 i 7 d'agost. La visita pel centre històric, el dia 6, en aquest cas serà en valencià, i en el cas de la visita al poblat iber, el dia 7, també es faran dos grups, un en castellà i un en valencià.

Les persones interessades a assistir a alguna de les visites s'han d'inscriure telefonant al 964 460 448 o enviant un correu a electrònic a l'ajuntament.

XIII JORNADES HORTÍCOLES EN BENIHORT

text BENIHORT

Benihort ha tornat a celebrar les seues Jornades Hortícoles, que en aquest 2016 han arribat a la seua XIII edició.

Més de 60 persones van participar en aquesta jornada festiva que reuneix als clients d'aquesta àrea de la cooperativa benicarlanda. L'esmorzar popular, basat en una "torrà" de carn i una "fideuà" va protagonitzar aquest participatiu dia de festa.

L'Equip Solar-GT de Benicarló va participar en la Shell Ressò Marathon 2016 de Londres

text BENICARLÓ AL DIA

L'Equip Solar-GT de Benicarló va participar diumenge passat a Londres, en la Shell Ressò Marathon. La competició es va celebrar en el Queen Elisabeth Olympic Park de la capital anglesa, després d'haver passat l'equip l'estricta revisió tècnica.

Les males condicions del circuit, amb molts clots, van propiciar el trencament dels eixos, per la qual cosa els va ser impossible poder reparar a temps l'Urban Concept, nom del vehicle que va presentar el Centre Integrat Públic de Formació Professional de Benicarló, amb el consegüent disgust de Laia Policarpo, Ana Martí i Hermes Vicent, que van estar acompanyats del professor d'energies renovables César Luna. Malgrat el contratemps, sols tornar a Benicarló van indicar que tornaran a preparar un nou vehicle per a la pròxima edició

Indicar que la Shell Ressò Marathon és una competició en la qual estudiants de Formació Professional Superior i Universitats de tota Europa, Turquia i alguns països africans competeixen per recórrer la màxima distància amb la menor

A la foto, cedida pel CIPFP, l'equip benicarló al complet.

despesa d'energia i que els vehicles deuen ser construïts pels propis estudiants, com és el cas del vehicle benicarló que l'han construït els estudiants del curs d'Energies Renovables, Eficiència Energètica i Energia Solar Tèrmica.

Malgrat la mala fortuna, l'equip i el centre volen agrair les ajudes rebudes per empreses de la ciutat, així com de l'Ajuntament.

Comença el 35é Torneig d'estiu de Futbol Sala "Ciutat de Benicarló"

text i foto VICENT FERRER

El regidor d'Esports Carlos Flos, acompanyat d'un representant de l'organització, Pablo Gasulla, van presentar la XXXV edició del Torneig d'Estiu de Futbol Sala "Ciutat de Benicarló", que es disputarà a la pista esportiva del Passeig Marítim. El torneig ha començat este dilluns 11 de juliol, i durarà fins el divendres 29.

El tema més complicat ha estat la signatura de l'assegurança que protegisca als participants de l'esdeveniment, la qual cosa ha obligat a fixar el preu d'inscripció per equip en 350 euros, amb el que es cobriran totes les despeses.

El coordinador del torneig, Pablo Gasulla, va afegir que tots els partits seran dirigits per àrbitres federats, com s'ha vingut fent en els últims anys i que l'equip guanyador s'emportarà més de 700 euros, lliurant-se també trofeu al millor porter i màxim goleador.

L'organització del veterà torneig és a càrrec de la Penya La Pinya, amb el suport de l'Ajuntament de Benicarló. La gran final es disputarà en el Pavelló Poliesportiu perquè la puguin presenciar tots els afeccionats.

Es va presentar a l'ajuntament el II Aquarum Basiliscus Benicarló

text i foto VICENT FERRER

A l'Ajuntament de Benicarló es va presentar esta setmana l'Aquarum Basiliscus Benicarló, que se celebrarà el diumenge 17 de juliol. El regidor d'Esports, Carlos Flos i el president del club organitzador Víctor Cheto van donat a conèixer les característiques d'aquesta prova, que el passat any, va tenir alta participació d'esportistes locals, comarcals i també visitants.

La segona edició de l'Aquarum Basiliscus Benicarló estarà oberta a totes les categories, des dels escolars fins a veterans, indicant el president Cheto que, "és una manera d'aconseguir demostrar que la pràctica de l'esport no deu estar condicionada per l'edat si les característiques de la competició s'adapten a la resistència física de cada participant". Per la seua banda el regidor Flos va realitzar una invitació a tot el que vulga participar, i ell mateix, donant exemple prendrà l'eixida, malgrat reconèixer que la natació no és el seu fort.

Categories

Individuals i relleus Sprint, 100 metres natació i 5000 de carrera.

Individuals i relleus Super Sprint, 500 metres natació i 2500 carrera.

Escolars, 13 a 16 anys, 500 metres natació i 2500 carrera.

Escolars, 9 a 12 anys, 200 metres natació i 1000 carrera.

Escolars, 6 a 8 anys, 40 metres natació i 300 carrera.

Les proves de natació tindran lloc a la Platja del Morrongo i la carrera per un circuit mixt. L'arribada estarà instal·lada al final de l'Avinguda Marquès de Benicarló, que estarà tancada al tràfic.

Opcionalment, les proves de relleus, es podran realitzar en parelles mixtes, home i dona, que puntuaran en una categoria especial. El regidor Flos va acabar la presentació indicant, "el plantejament que proposa el Club Triatló Basiliscus és molt obert, no discrimina per edats ni categories, la qual cosa permetrà que qualsevol persona puga participar. Serà una cita esportiva i alhora de convivència intergeneracional i festiva"

FINAL DELS JOCS ESPORTIUS PER A LA CATEGORIA BENJAMÍ A BENICARLÓ

text i foto CNB

Dissabte 9 de Juliol, a la piscina municipal de Benicarló, varen tindre lloc els Jocs Esportius per a categoria Benjamí, que tanquen la temporada de competicions en piscina per a aquest grup de nedadors.

L'equip del Club Natació Benicarló, dirigit per Lucia Vicente, va estar format per 14 esportistes: Henar Àvila, Ainhoa Baró, Gerard Labèrnia, David Balaguer, Joana Bel, Maria Verge, Alejandra Oroian, Noemí Verge, Guillem Tomàs, Alejandro

Rodríguez, Oscar Balaguer, Joan Verge, Joan Ballester i Blai Marzà. Els joves benicarlandos, que s'acomiadaven de la temporada davant del seu públic, tingueren una bona actuació global. Especialment destacada va ser l'actuació del nedador Gerard Labèrnia, que va obtindre la medalla d'or als 100 papallona amb una marca de 1.26.17 M i la de la nedadora Henar Àvila, que va aconseguir el bronze als 100 lliures amb un temps de 1.17.34 M. En resum, una bona imatge la que donaren els joves nedadors del club, que va deixar satisfets a la seua entrenadora i als familiars que estaven a les graderies.

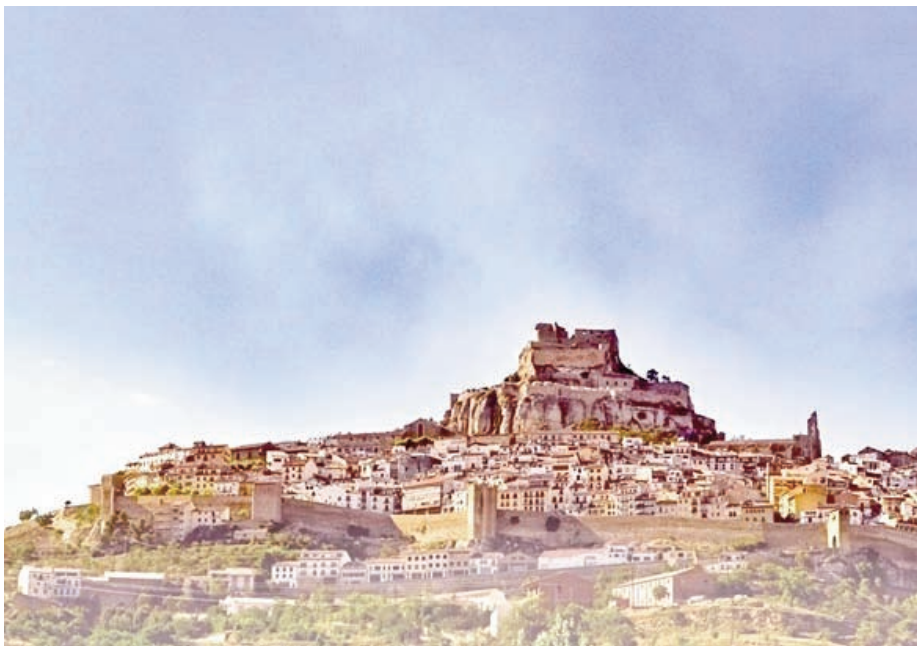
La "Vuelta Ciclista a España" passarà pel casc urbà de Morella el pròxim 5 de setembre

text i foto VICENT FERRER

L'Alt del Castell de Morella serà l'únic port de muntanya puntuable en la 16a etapa, que unirà Alcanyís i Peníscola. Els corredors ascendiran per la CV-1170 (la Teuleria) i seguiran l'itinerari Porta de Sant Mateu, Pujada dels Safareigs, Avinguda de Vilafranca i coronaran a l'exterior de Sant Miquel, per a agafar la N-232 i passar per l'Hostal Nou.

El regidor de governació de Morella, Jorge García, informará en el ple ordinari el pas de la "Vuelta Ciclista a España" pel casc urbà de Morella. L'etapa 16a, que tindrà lloc el 5 de setembre, unirà Alcanyís i Peníscola i l'Alt del Castell de Morella serà l'únic port puntuable de la jornada, de tercera categoria. D'aquesta forma, els ciclistes ascendiran per la CV-1170, per la zona coneguda com la Teuleria, i entraran a la localitat pel Portal de Sant Mateu, per a seguir per la Pujada dels Safareigs i Avinguda Vilafranca, estant l'alt puntuable en "la Cruz de les Tres Cabezas Coronadas", a l'exterior de Sant Miquel. Des d'aquest punt, seguiran la carretera per a passar per Santa Llúcia i incorporar-se a la N-232. Després, l'etapa passarà per l'Hostal Nou, on estarà l'avituellament.

L'edil morellà assenyalà que "el retorn de la Vuelta Ciclista a España és un gran aparador promocional per a la nostra localitat, que ja va ser final d'etapa en els anys 2000 i 2004 i que ara tornarà a Morella en un pas intermedi de carrera, però

que segur deixarà imatges impactants de la nostra localitat". A més, va afegir que, "és molt important que passe per l'interior del casc urbà, ja que tindrà una major exigència per als ciclistes i permetrà als veïns poder veure també aquest espectacle de prop". Sobre aquest tema, també explica que la caravana publicitària arribarà a Morella sobre les 14:30 hores i el pas dels ciclistes està previst a les 15:35 hores.

Aquesta etapa, després d'eixir d'Alcanyís es dirigirà a Calanda, passarà pel Mas de les Mates, Aiguaiva i entrarà a la província de Castelló pel Santuari de la Balma, Zorita i Ortells. Una vegada passat Morella, descendirà pel Port de Querol, passarà Vallivana i discorrerà per Vinaròs, Benicarló i finalitzarà a Peníscola. Aquesta serà la primera de les dues etapes que es disputaran en terres de la província de Castelló.

Drets lingüístics

7^é

Dóna suport als mitjans de comunicació en la nostra llengua. Consumeix béns i productes etiquetats en valencià.

Amb el suport de:

Ajuntament de Benicarló

aviva
Agència de Promoció del Valencià

La Veu de Benicarló
20 anys, 100 còmics

LA VEU DE BENICARLÓ
20 ANYS,
100 CÒMICS
per XAVI BURRIEL

A LA VENDA A LA LLIBRERIA
GRÈVOL

Xavi signar els seus llibres,
amb caricatura inclosa, este
divendres dia 15, a la
Nit en Vetla
en viu i en directe,
de 21:00 a 23:00
a la Llibreria Grèvol!

Exposició
Els alumnes de l'IES Ramón Cid interpreten
les obres de Peiró Coronado i Labordeta

Del 12 de juliol al 25 de setembre al Mucbe

Horari:

Dimarts a divendres 9 a 14 h. | 17 a 20 h.

Dissabtes 10 a 13 h. | 17 a 20 h.

Diumenges 10,30 | 13,30 h.

Dilluns tancat

Copisteria-Llibreria
GRÈVOL

- Còpies de tot tipus i tamanys
  - Llibreria General i Musical
  - Papereria
- Sant Blai, 2. Benicarló (12580)
Tel.: 964 475 698
e-mail: lc1grevol@telefonica.net
www.copisteriagrevol.com

Estada al *balmandir* de Bhimphedi (2 de 3)

text TONYO FIBLA

L'horari de l'orfenat ens pot sorprendre un poc: els xiquets s'alcen a les 6 del matí, prenen el té i fan una estona d'estudi. A les 9 mengen l'arròs, el *dal bhat*, prou n'hem parlar sobre aquest àpat ens els relats dels trekking. A les 10 van a l'escola. A migdia acudeixen un altra vegada al centre, fan un mos i se'n tornen a l'escola fins acabar la jornada escolar a les 4. Juguen una estona i sobre les sis i mitja mengen el segon plat de *dal bhat*. Després venen les hores d'estudi i a les 9:30 tots a dormir.

Durant la seua estada els voluntaris fan activitats de tot tipus amb els nanos: ajuda en les hores d'estudi, jocs, excursions, treballs, banys al riu, treballs de tot tipus, ... Hi ha que dir també que el ritme de vida d'ací i de Nepal no és el mateix. Les hores no passen igual ací que allí.

L'orfenat disposa d'un terrenys amb sis edificis: un format pel menjador i la cuina, dos blocs que són habitacions, un amb dutxes i serveis, una sala d'estar biblioteca amb l'ordinador i un edifici antic que en aquest moments està en mal estat que fa de taller. Hem d'afegir els safaretjos i gran estenedor cobert (cada men es renta la seua roba, no hi ha rentadora). Penseu en el tràfec que comportava l'entrar i treure la roba estesa en època dels monsons. En aquell moment, com no hi havia gas, el menjar es feia amb uns fogons improvisats amb unes pedres fora al l'hort, al costat de les dutxes.

A l'hora d'amanir el *dal bhat*, sempre veus algú ajudant a les didis, literalment germanes grans, que són les dones que estan sempre apunt per tot: cuinar, servir, ajudar en qualsevol cosa i moltes, moltes vegades, fer de mares sempre amb el somriure als llavis.

A la resta del terreny podem veure un camp del futbol que se l'han fet els nanos: despedregar-lo, anivellar-lo i plantar les porteries. Tot s'ho han fet ells.

Un corral amb gallines, conills i ànecs. Dos corrals més,

un per a les cabres i l'altre amb una búfala amb la seua cria que dona llet per a tots els nanos. El responsable dels animals és Kush, un xicot de 14 anys encantador. Només té una estona lliure ja te'l veus amb les cabres o amb la búfala.

El seu germà bessó, Lov, és un manentes. Sempre està amb un martell i quatre claus a la mà o amb el xerrac fent algun treball de fusteria. No ha acabat una cosa ja pensa què farà després.

Quan els nanos et veuen que estàs fent alguna cosa, de seguida en tens a tres o quatre que venen a ajudar-te.

